

Józef Lustgarten

Józef Lustgarten, urodzony 1 listopada 1889 roku w Krakowie, zmarł 22 września 1973 roku, również w Krakowie. Polski działacz sportowy i piłkarz, więzień łagrów i żołnierz Legionów Polskich.

Źródło: <https://images.app.goo.gl/XBjvCn85ocuVdY7CA>

W latach 1906-1919 był piłkarzem klubu KS Cracovia (był pomysłodawcą nazwy), a w 1922 roku był selekcjonerem Reprezentacji Polski.

Gdy we wrześniu 1939 roku Polska została najechana przez Niemcy, Lustgarten postanowił uciec do Łucka, jednak po agresji ZSRR został aresztowany we Lwowie i zesłany na Syberię. Spędził tam znaczną część swojego życia, bo do Krakowa wrócił dopiero w 1956 roku.

Od 1958 roku był członkiem Rady Seniorów, a w zarządzie klubu zasiadał od 1967 roku. Zmarł w wieku 83 lat, a na jego grobie na Cmentarzu Rakowickim do dziś można zobaczyć flagi Cracovii.

Edukacja

Po zdaniu matury Józef Lustgarten rozpoczął studia prawnicze na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. W połowie 1911 roku wyjechał do Wiednia, kontynuując tam naukę. Po pożegnaniu z Cracovią po wyjazdowym meczu z Czarnymi Lwów, który zakończył się remisem 1:1, Krakowianie opuścili boisko 20 minut przed końcem z powodu niezadowolenia z postawy publiczności i ich zdaniem niewłaściwego sędziowania. Wyjazd do obcego miasta był dla młodego chłopaka trudnym doświadczeniem, a sam przyznawał, że w dużej mierze zakończył jego karierę zawodniczą. Nad Wisłą pojawił się po rocznym pobycie nad Dunajem i już 1 września 1912 roku stanął na bramce w Cracovii.

Józef Lustgarten w czasie treningu, stoi w bramce bez poprzeczki. źródło: wikipasy.pl

*KS Cracovia przed meczem z DSV Opawa. Lustgarten jest w dolnym rzędzie; drugi od lewej
źródło: wikipasy.pl*

Kariera sportowa

Józef Lustgarten od najmłodszych lat wyrażał zainteresowanie różnymi aktywnościami fizycznymi. Otoczenie nie utrudniało mu rozwijania swojej pasji, ponieważ mieszkał on w pobliżu krakowskich Błoi oraz ówczesnie rozwijającego się parku stworzonego przez Henryka Jordana.

Przez wiele osób Józef Lustgarten jest uznawany za założyciela Cracovii, ale jest to nieprawda, gdyż klub rozgrywał mecze przed dołączeniem Józefa do klubu.

W istocie Lustgarten odegrał najistotniejszą rolę przy wymyślaniu nazwy dla drużyny w 1906 r. Pierwszy poważny turniej z udziałem Lustgarten i jego drużyny odbył się jesienią 1906 r. Wzięło w nim udział 16 drużyn.

Lustgarten znajduje się w dolnym rzędzie; 6 od lewej.

źródło: wikipasy.pl

Od 1906. r. do 1912 r. Lustgarten regularnie grał jako piłkarz na pozycji napastnika, pomocnika lub bramkarza oraz działał w strukturach klubu. Po pobycie w Wiedniu gdzie studiował prawo wrócił do Krakowa i próbował wrócić do regularnej gry w piłkę nożną, ale nie udało mu się odzyskać dawnej pozycji w klubie i zakończył tymczasowo karierę zawodnika. Ponadto Lustgarten w 1908 roku zaprojektował klubowy herb.

W czerwcu 1912 r. Cracovia z powodów finansowych musiała zwolnić ówczesnego trenera. Na posadę trenera klub zatrudnił wtedy Józefa Lustgartena.

Lustgarten sprawdził się w roli trenera ponieważ dbał o rozwój zawodników i osiągał dobre wyniki w mistrzostwach Galicji. W 1914 został powołany do armii Austro-Węgier, co stanowiło przerwę w jego karierze trenerskiej.

Kiedy w 1915 r. Lustgarten wrócił do Krakowa zaczął myśleć o odbudowie klubu. Zebrał drużynę oraz przyciągnął kilku zawodników z wistły, którzy nie mieli gdzie trenować. W tym okresie Lustgarten powrócił do grania w piłkę nożną. W 1916 udało się rozegrać mecz z Pogonią Lwów. Miał to być ostatni mecz Lustgartena, jednak rozegrał on swój ostatni mecz w 1919 r. we Lwowie.

W czasie Wielkiej Wojny

Rok 1914 przynosił obiecujące perspektywy dla Cracovii. Nowe obiekty powstawały, a wokół boiska zbudowano bieżnię. W rozgrywkach o mistrzostwo Galicji krakowianie zajmowali czołowe miejsce w tabeli. Niestety, rozwój klubu został brutalnie zatrzymany przez wybuch I wojny światowej. Zarząd klubu oraz zawodnicy zostali zmobilizowani do armii Austrii lub wstępowali do tworzących się legionów. Kraków stał się zapleczem dla armii austriackiej i niemieckiej, z oddziałami wojskowymi obozującymi na Błoniach.

Lustgarten także został wcielony do wojska i służył w szeregach Legionów Polskich, uczestnicząc w walkach w Karpatach. Jednak w 1915 roku zdołał wrócić do Krakowa, zastając opustoszałe miasto, które zostało ewakuowane, gdy zbliżała się armia rosyjska w 1914 roku. Po powrocie Lustgarten skierował swoje pierwsze kroki na Błonia, gdzie najpierw zajęto się odbudową i uruchomieniem kortów tenisowych, co przyniosło klubowi niewielki, ale stały dochód. Wraz z oddaleniem się frontu na wschód i przywróceniem bezpieczeństwa w Krakowie, zaczęto rozważać wznowienie gry w piłkę. Lustgarten zebrał drużynę, składającą się z uczniów gimnazjalnych i żołnierzy przebywających w Krakowie na urloпах. Dzięki wsparciu austriackiego oficera Erwina Engela udało się zorganizować zawody lekkoatletyczne, a następnie mecz piłkarski pomiędzy Cracovią a drużyną wojskową garnizonu austriackiego.

Zesłanie

Po wybuchu II wojny światowej Lustgartenowi udało się uciec w okolice Lwowa, jednak niedługo później tereny te zostały zajęte przez Armię Czerwoną i Lustgarten został aresztowany przez NKWD. Udało mu się odzyskać wolność po podpisaniu układu Sikorski - Majski, a krótko później został mianowany „mężem zaufania”, otrzymał paszport dyplomatyczny, oraz obowiązki, do których należała m. in. opieka nad Polakami na Syberii.

Po śmierci generała Sikorskiego i pogorszeniu się relacji polsko-radzieckich Lustgarten został ponownie aresztowany, a następnie skazany na 10 lat łagru za „sianie antyradzieckiej propagandy”.

Pomimo ogromnych starań Zofii Lustgarten o uwolnienie męża, Józef odbył pełną karę, oraz odbył dwa lata w ramach tzw. osiedlenia. Do Krakowa wrócił w 1956 roku, o swoim pobycie w Związku Radzieckim nie mógł jednak mówić.

W 1959 roku został honorowym członkiem PZPN, a zaledwie rok później stał się drugim w historii honorowym prezesem Cracovii

Józef Lustgarten zmarł 21 września 1973 roku w Krakowie.

Opracowanie: Jakub Steinder, Piotr Rajwa, Łukasz Kawalek, Maciej Mętel klasa 1D

Tablica: Jakub Steinder, Julia Doniec

Opieka: prof. Joanna Pisula